

คำกล่าวเปิด

งานสัมมนาเชิงปฏิบัติการ ประจำปี 2568 ธนาคารแห่งประเทศไทย สำนักงานภาคเหนือ

“สร้างโอกาสธุรกิจ SMEs ภายใต้ทิศทางของโลกยุคใหม่”

วันอังคารที่ 26 สิงหาคม 2568 เวลา 09.00-09.15 น.

ณ ห้องเวียงพิงค์ อาคารอเนกประสงค์ ธนาคารแห่งประเทศไทย สำนักงานภาคเหนือ จ.เชียงใหม่

เรียน ท่านรองผู้ว่าราชการจังหวัดเชียงใหม่ คุณวีรพงศ์ ฤทธิธรรต และแขกผู้มีเกียรติทุกท่าน

ขอต้อนรับทุกท่านเข้าสู่งานสัมมนาเชิงปฏิบัติการของธนาคารแห่งประเทศไทย สำนักงานภาคเหนือในปี ซึ่งเรายังคงตั้งใจที่จะสานต่อการเป็นเวทีที่สัมมนาเชิงปฏิบัติการที่จะเป็นประโยชน์ให้กับ SMEs ในหลากหลายแง่มุมต่อเนื่องจากปีก่อน เนื่องจากสำนักงานภาคเหนืออยู่ใกล้ชิดกับพื้นที่ มีโอกาสเข้าถึงประชาชน ภาคธุรกิจ และหน่วยงานต่าง ๆ จึงเป็นโอกาสอันดีที่จะใช้งานในวันนี้เป็นเวทีให้กับทุกภาคส่วนในการร่วมกันหาคำตอบสำหรับโจทย์สำคัญ ซึ่งจากการลงพื้นที่เพื่อรับฟังเสียงจากประชาชนและภาคธุรกิจ เราพบว่าการเข้าถึงแหล่งเงินทุนของธุรกิจ SMEs ยังเป็นปัญหาสำคัญ แม้จะไม่ใช่เรื่องเดียวที่จะช่วยให้ SMEs เข้มแข็งและอยู่รอด โดยเฉพาะในปี ที่ธุรกิจ SMEs ก็จะต้องเผชิญกับความยากลำบากมากขึ้น จากความเสี่ยงใหม่ ๆ ทั้งภัยธรรมชาติที่รุนแรงและเกิดบ่อยขึ้น นโยบายการค้าโลกที่ยังไม่แน่นอนสูง รวมทั้งกระแสความยั่งยืนและดิจิทัลที่เราต้องปรับตัวได้ช้า ทั้งหมดนี้ จึงเป็นที่มาของการพูดคุยเรื่องการปรับตัวของ SMEs ในงานสัมมนาเชิงปฏิบัติการวันนี้

สำหรับเศรษฐกิจไทย ธุรกิจ SMEs ถือเป็น “เครื่องยนต์” ที่เป็นแรงขับเคลื่อนให้เศรษฐกิจเดินหน้าต่อไปได้ โดยในภาคเหนือ ธุรกิจ SMEs มีประมาณ 5.5 แสนราย¹ คิดเป็นร้อยละ 99.8 ของธุรกิจทั้งหมดในพื้นที่ ซึ่ง SMEs เหล่านี้ เป็นแหล่งสร้างงานและรายได้หลักให้กับคนในพื้นที่ถึง 1.5 ล้านคน คิดเป็นเกือบครึ่งของแรงงานในภาคเหนือที่ไม่ได้อยู่ในภาคเกษตร (3.4 ล้านคน²) อย่างไรก็ตาม ธุรกิจ SMEs ในภาคเหนือ อาจมีความท้าทายมากกว่า SMEs ในภาพรวมของประเทศในบางมุมด้วย สิ่งที่เห็นในมุมแรก ก็คือ ธุรกิจขนาดเล็กที่จัดตั้งขึ้นมาในปี 2564-2567 มีอัตราการอยู่รอดหลังเปิดกิจการร้อยละ 89 ซึ่งต่ำกว่าอัตราที่เฉลี่ยของประเทศที่อยู่ร้อยละ 92 นอกจากนี้ ความเสี่ยงด้านเครดิตของธุรกิจ SMEs ก็สูงขึ้น สะท้อนจากสัดส่วนหนี้เสียที่เพิ่มขึ้น (ตัวเลข NPL ของ SMEs ทั้งประเทศ ไตรมาสที่ 2/2568 ร้อยละ 7.62 เพิ่มขึ้นจากร้อยละ 7.28 ในไตรมาสก่อนหน้า แต่อัตราการเพิ่มเริ่มลดลง) ทำให้สินเชื่อที่ให้ธุรกิจ SMEs ในภาพรวมและในภาคเหนือยังหดตัวต่อเนื่อง หลายธุรกิจต้องพึ่งเงินทุนส่วนตัว เครดิตทอเมและกู้ยืมเงินจากแหล่งอื่นเป็นส่วนใหญ่ และอีกด้านหนึ่งเราเห็นบางธุรกิจเลือกที่จะต้องการสภาพคล่องน้อยลงหรือเป็นหนี้ที่น้อยลงตามภาวะเศรษฐกิจในปัจจุบัน

¹ สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม. (2568). รายงานสถานการณ์ SME ปี 2568.

² สำนักงานสถิติแห่งชาติ. (2567). สสำรวจภาวะการทำงานของประชากร ปี 2567.

นอกจากข้อจำกัดข้างต้น ในปีนี้ ธุรกิจ SMEs ยังเผชิญกับความเสี่ยงจากภายนอกที่เพิ่มขึ้น อย่างน้อย 3 เรื่อง **เรื่องแรก ภัยธรรมชาติที่รุนแรงและเกิดบ่อยขึ้น** ที่ผ่านมา การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศทำให้เกิดปริมาณน้ำฝนขั้นรุนแรง (Extreme Precipitation) ที่มีความถี่มากขึ้น³ โดยประเทศไทยเองก็อยู่ใน 10 อันดับแรกของโลก⁴ ที่มีความเปราะบางต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศนี้ ซึ่งเราได้เห็นการเกิดอุทกภัยบ่อยครั้งขึ้น สร้างความเสียหายรุนแรงต่อทรัพย์สิน และกระทบความเป็นอยู่ของประชาชนและการทำธุรกิจของภาคธุรกิจ ในวงกว้าง ดังเช่นเหตุการณ์น้ำท่วมใหญ่ในหลายพื้นที่ภาคเหนือ โดยเฉพาะจังหวัดเชียงราย เชียงใหม่ และน่าน ในปีที่แล้ว และปีนี้

เรื่องที่สอง นโยบายการค้าโลกที่มีความไม่แน่นอนสูง โดยเฉพาะจากนโยบายการจัดเก็บภาษีนำเข้าของสหรัฐฯ ซึ่งจะส่งผลตั้งแต่ต้นน้ำถึงปลายน้ำของห่วงโซ่การผลิตจนถึงผู้ส่งออก โดยเฉพาะใน sector ที่ไทยพึ่งพาสหรัฐฯ สูง เช่น อาหารแปรรูป เครื่องใช้ไฟฟ้า เครื่องจักร อิเล็กทรอนิกส์ และชิ้นส่วนยานยนต์ บางส่วนอยู่ภายใต้ Reciprocal Tariff บางส่วนอยู่ภายใต้ Sectoral Tariff ที่เป็นคนละอัตรา และบางส่วนยังไม่ได้ประกาศ Tariff ซึ่งยังเป็นความไม่แน่นอนให้กับ SMEs ไทยอยู่ โดยมีธุรกิจ SMEs ทั้งประเทศที่อยู่ใน supply chain ของ Sector เหล่านี้ กว่า 2.1 แสนราย และมีการจ้างงานกว่า 2.6 ล้านคน⁵ ซึ่งการปรับตัว โดยเฉพาะของ SMEs เพื่อรองรับโครงสร้างการค้าโลกใหม่นี้ อาจมีข้อจำกัดมากขึ้นในช่วงนี้ด้วย นอกจากนี้ ผู้ผลิตไทย โดยเฉพาะ SMEs ยังต้องเผชิญกับการแข่งขันที่เข้มข้นขึ้น ทั้งในการส่งออกไปยังประเทศต่าง ๆ ที่มิใช่การส่งออกปสหรัฐฯ รวมทั้งการแข่งขันกับสินค้าที่นำเข้ามาจากการที่หลายประเทศจะสามารถส่งสินค้าไปยังสหรัฐฯ ได้น้อยลง ก็ส่งกลับมาที่ไทยหรือส่งไปยังตลาดที่ไทยส่งสินค้าไป สำหรับธุรกิจผลิตสินค้าในภาคเหนือเอง อาจได้รับผลเพิ่มเติมจากเดิมที่มีระยะหนึ่งแล้ว ได้แก่ สิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม เฟอร์นิเจอร์ เซรามิก ซึ่งการแข่งขันที่มากขึ้น คาดว่าอาจทำให้การผลิตลดลง ส่วนกลุ่มที่ยังพออยู่ได้จะเป็นสินค้าที่ขายตลาด premium (เซรามิกราคาแพงส่งไปยุโรป) นอกจากนี้ บางกลุ่ม เช่น สิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม ก็ต้องปรับตัวจากความต้องการและพฤติกรรมที่เปลี่ยนไปของผู้บริโภค อย่างไรก็ตาม ยังมีบางอุตสาหกรรมที่สหรัฐฯ นำเข้าจากเรา แทนเงินมากขึ้นในอุตสาหกรรมอาหาร

เรื่องที่สาม กระแสความยั่งยืนและดิจิทัล ซึ่งจะทวีความรุนแรงขึ้น ทั้งการเข้ามาตรึงการกีดกันทางการค้าที่ไม่ใช่ภาษีทางด้านสิ่งแวดล้อม เช่น มาตรการปรับคาร์บอนก่อนข้ามพรมแดน (CBAM) ที่จะถูกบังคับใช้เต็มรูปแบบในปี 2569 ทำให้สินค้าที่เราจะส่งออกไปยังยุโรปต้องมีมาตรฐานสูงขึ้น และ**ความก้าวหน้าของนวัตกรรมและเทคโนโลยี** ที่พัฒนาอย่างก้าวกระโดด และจะช่วยสนับสนุนการปรับตัว แต่หากยังปรับไม่ทัน ไม่

³ 1) World Meteorological Organization. (2024). WMO Global Annual to Decadal Climate Update: 2024-2028. Jong, B.-T., Murakami, H., Delworth, T. L., & Cooke และ 2) W. F. (2024). Contributions of Tropical Cyclones and Atmospheric Rivers to Extreme Precipitation Trends Over the Northeast US.

⁴ Germanwatch, Global Climate Risk Index 2021: Long-Term Climate Risk Index (CRI) 2000-2019, 2021, p. 13. และ World Bank Group, Climate Risk Country Profile: Thailand, 2021, p.13.

⁵ ธนาคารแห่งประเทศไทย, "รพท. 3230/2568 เรื่อง ข้อเสนอมาตรการการเงินเพื่อรองรับผลกระทบจากนโยบาย การค้าของสหรัฐฯ" (พฤษภาคม 2568). โดยจำนวน SMEs ที่ได้รับผลกระทบครอบคลุมทั้งผู้ที่ได้รับผลกระทบทางตรงและทางอ้อม

สามารถนำเทคโนโลยีมาใช้ประโยชน์ได้เต็มที่ ก็จะทำให้การแข่งขันในตลาดต่างประเทศของธุรกิจไทย โดยเฉพาะ SMEs ยากขึ้นไปอีก

ดังนั้น โจทย์สำคัญคือ “การปรับตัวเพื่อความอยู่รอดอย่างยั่งยืน” ในโลกที่การแข่งขันรุนแรงขึ้นแน่นอนว่าในการปรับตัว เราอาจมองว่าต้องมีเงินทุนเป็นปัจจัยหลัก แต่งานสัมมนาเชิงปฏิบัติการในวันนี้ ธนาคารแห่งประเทศไทย สำนักงานภาคเหนือ อยากจะเป็นเวทีชวนคิด ว่านอกจากการเข้าถึงเงินทุนหรือสินเชื่อแล้ว หลายธุรกิจ SMEs อาจพิจารณาใช้แนวทางหรือเครื่องมืออื่น ๆ เพื่อช่วยในการปรับตัว และสามารถลดการพึ่งพาสินเชื่อได้ งานสัมมนาในวันนี้ จะชวนคุยและช่วยคิดหาทางออกให้กับ SMEs ใน 2 ด้าน

ด้านแรก คือ การใช้เครื่องมือดิจิทัลมาช่วยเพิ่มศักยภาพ ซึ่งช่วงแรกจะฉายภาพเทรนด์การเงินดิจิทัล ให้เห็นการนำเทคโนโลยีและเครื่องมือใหม่ ๆ ที่ธุรกิจ SMEs จะสามารถนำมาใช้เพื่อสร้างโอกาสทางธุรกิจในโลกยุคใหม่ได้ง่ายขึ้น หรือมีต้นทุนต่ำลง **ด้านที่สอง คือ การใช้ประโยชน์จากภูมิทัศน์ใหม่ทางการเงิน** โดยแบงก์ชาติจะมาเล่ามุมมองของผู้ทำนโยบายว่า ธปท. ได้วางรากฐานภาคการเงินยุคใหม่ที่จะช่วยให้ธุรกิจ SMEs เข้าถึงบริการทางการเงินได้ง่ายขึ้น ผ่าน 4 แนวทาง คือ (1) การเพิ่มผู้เล่นรายใหม่อย่าง **Virtual Bank** ที่จะกระตุ้นให้เกิดการแข่งขันและประชาชนหรือธุรกิจมีต้นทุนการกู้ยืมที่ถูกลง รวมถึงเพิ่มการเข้าถึงบริการทางการเงินให้กับกลุ่มที่ยังเข้าไม่ถึงด้วย (2) การส่งเสริมให้ธุรกิจนำข้อมูลของตนเองมาใช้ประโยชน์มากขึ้น ภายใต้ **โครงการ Your Data** เช่น การนำข้อมูลการชำระค่าน้ำ ค่าไฟ มาใช้ประกอบการขอสินเชื่อ เพื่อให้เจ้าหนี้รู้จักตัวตนของผู้ขอสินเชื่อมากขึ้น โดยเฉพาะกรณีของ SMEs ที่เจ้าหนียังมีข้อมูลน้อย (3) การยกระดับกลไกการค้าประกันสินเชื่อ หรือกลไกการแชร์ความเสี่ยงด้านเครดิต ผ่าน **โครงการที่ชื่อว่า NaCGA** และ (4) การสนับสนุนเงินทุนให้ธุรกิจปรับตัวสู่ความยั่งยืนผ่าน **โครงการ Financing the Transition** ที่ ธปท. ทำร่วมกับธนาคารพาณิชย์หลายแห่ง

นอกจากนี้ ยังมีผลจากโครงการที่เราได้ดำเนินการต่อเนื่องหลังจากงานสัมมนาเชิงปฏิบัติการในปีก่อน เพื่อส่งเสริมความเข้มแข็งทางการเงินให้กับ SMEs โดย ธปท. และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ทดลองลงมือเปิดคลินิกให้คำปรึกษาแก่ธุรกิจ SMEs เป็นรายตัว ซึ่งพบว่า สินเชื่อเป็นเพียงหนึ่งในหลาย ๆ ปัจจัยที่จะช่วยให้ SMEs ปรับตัวได้ เพราะหาก SMEs ปรับเองได้ก่อน และปรับอย่างถูกทาง ก็อาจพึ่งพาสินเชื่อ หรือเป็นหนี้้น้อยลงได้ และในช่วงสุดท้ายของงานสัมมนาในวันนี้ จะเป็นการรับฟังจากทั้งผู้ประกอบการ และผู้มีประสบการณ์ในการให้คำปรึกษาแก่ธุรกิจ SMEs ที่จะมาร่วมแบ่งปันมุมมอง แชร์ประสบการณ์ เพื่อเสนอแนะทางออก พร้อมแนวทางการสนับสนุนให้ธุรกิจ SMEs ก้าวต่อไปได้อย่างเข้มแข็งและมั่นใจมากขึ้น

สุดท้ายนี้ ดิฉันขอบพระคุณทุกท่านจากภาคส่วนต่าง ๆ ที่ให้เกียรติมาร่วมงานในวันนี้ และขอบพระคุณทุกท่านที่ได้ร่วมทำงานกับแบงก์ชาติเป็นอย่างดีมาโดยตลอด และแบงก์ชาติภาคเหนือ ในฐานะที่ **มีความใกล้ชิดกับพื้นที่ จะยังทำงานร่วมกับหน่วยงานพันธมิตรอย่างต่อเนื่อง** ทั้งการขยายผลการช่วยธุรกิจ SMEs ในวงกว้างขึ้นอย่างที่เราได้พูดคุยกันในวันนี้ และการส่งเสริมกิจกรรมในภาคการเงินด้านอื่น ๆ ที่จะช่วยพัฒนาเศรษฐกิจภาคเหนือให้เติบโตได้อย่างยั่งยืนต่อไป ขอขอบคุณค่ะ